

Major děl. Alois Z e n k :

Úvahy o způsobu boje jezdeckva a použití jezdeckého dělostřelectva.

(Dokončení.)

Organisace velení.

Během přibližování může velitel oddílu těžko osobně zasahovat, poněvadž se situace rychle mění. Velitel však musí předem již při vydávání prvního všeobecného rozkazu k postupu předvídat možnosti v použití svého dělostřelectva, a proto budou jeho rozkazy více všeobecnými směrnici, podle kterých se velitelé baterie a čet budou musiti řídit a podle vývoje situace samostatně a iniciativně jednat. V tom musíme své podvelitele vychovat.

Velitel oddílu musí být stále co možná v osobním styku s velitelem jezdeckva (skupiny), aby včas dostával zprávy a aby mohl na základě těchto zpráv podat své návrhy a takto byl stále spolupracovníkem a poradcem při koncepci nového rozhodnutí velitele jezdeckva a aby ihned vydal ve smyslu tohoto rozhodnutí další rozkazy anebo směrnice jednotlivým velitelům baterií a svým pomocným orgánům. Bude-li jezdecký dělostřelec dlouho čekat na rozkazy, určitě přijde pozdě do boje.

Velitel může svým jednotkám jen tehdy velet, zůstane-li za svými jednotkami na přiměřenou vzdálenost a dodržuje-li přesně osu postupu.

Radiová stanice oddílu se může při přibližování jen tehdy uplatnit, je-li korespondence s bateriemi možná. Proto i zde je potřeba, aby baterie dostaly radiovou stanici. V době přibližování provádí letec velmi důležitý průzkum. Nemá-li baterie radiovou stanici, nemůže dělostřelectvo ihned reagovat na výzvu, aby zahájilo palbu na zjištěné cíle, mnohdy velmi důležité.

U jezdeckého dělostřelectva se stává baterie taktickou a četa palebnou jednotkou. Proto musí být jezdecké dělostřelectvo tak vybaveno, aby mohlo za všech okolností plně vyhovět.

Zásobování střelivem.

Při přibližování bude mít jezdecké dělostřelectvo (zůstane-li prozatímní organisace v platnosti) jen základní baterijní dotaci k dispozici. S tímto počtem střeliva bude třeba též kalkulovat při zjednání dotyku a podle okolností i při zahajovacím boji, poněvadž druhý a třetí muniční sled nebude pravděpodobně ještě v dosahu.

Zjednání dotyku.

G—V v čl. 240 praví: „Dotyk se zjednává postupně. Dotyk zjednává jezdeckvo co nejdále, aby hlavní síly vyšších jednotek prvního sledu byly chráněny proti neočekávanému přepadení od nepřátelského dělostřelectva.“

Při této akci bude třeba jezdeckvu přidělit dělostřelectvo, které bude mít za úkol podporovat dalekou palbou jezdeckvo při odstraňování nepřátelského odporu.

Zjednání dotyku se stává pro jezdeckvo častými útoky menšího nebo většího rozsahu. To vyžaduje organisace palebných prostředků — organisace dělostřelectva. Bude mnohdy třeba pro tyto akce též předvídati částečné centrální použití dělostřelectva.

Všeobecně bude v době zjednání dotyku dělostřelectvo přiděleno jednotlivým skupinám. Obyčejně se žádá doprovodné dělostřelectvo.

Ano, v této situaci se může zvláště doprovodné dělostřelectvo uplatnit, poněvadž půjde o to, postupně zdolat místní odpory, až konečně nás donutí nepřátelské odpory k rozvinutí, k nasazení větších sil a k organizaci zahajovacího boje nebo přímo k organizovanému útoku.

Částečné centrální použití dělostřelectva musí velitel oddílu předvídat proto, že nepřítel může již při zjednání dotyku vyrazit k vážnějšímu útoku, zvláště tehdy, tvoří-li jeho přední částice jenom clonu léc ky, do které vlastní jednotky vrazily, nebo hrozí-li nám obchvatná akce.

V takových případech bude potřebí vynutit si okamžitou mohutnou palbou potřebný respekt. Provedení částečné centralisace nenaráží na zvláštní obtíže. Stačí smluvené znamení a palba může být řízena velitelem oddílu z nejbližší pozorovatelný u nejbližší dělostřelecké jednotky. Vystřelení řady vysokých rozprasků do ohroženého prostoru je návěštím k provádění další palby. Tohoto způsobu bylo používáno za světové války a vždy velmi dobře vyhověl. Baterie byly v krátké poměrně době upozorněny a jejich palba byla velmi rychle a dosti přesně prostorově soustředěna.

V době přibližování a zjednání dotyku je výhodné, aby byl velitel oddílu s velitelem jezdeckta nablízku jedné dělostřelecké jednotky a takto mohl v krátké poměrně době osobně iniciativně zakročit.

Úkolem jezdeckého dělostřelectva bude, připravit drobné útoky, podporovat a chránit jezdecké jednotky během těchto útočných akcí umlčovací a ničivou palbou na cíle pevné, nepohyblivé a cíle rychle se pohybující (OA.), podle okolností i umlčet nepřátelské dělostřelectvo.

Zjednávat dotyk může jezdeckto na vzdálenost 1denního až 2denního pochodu před vyššími jednotkami prvního sledu operující armády. Podle toho bude musit jezdecké dělostřelectvo nejméně jeden den v boji vydržet, a proto budeme musit kalkulovat spotřebu střeliva tak, aby dělostřelectvo mohlo vyhovět svému těžkému úkolu.

Protože bude nedostatek dělostřelectva u vyšší jezdecké jednotky, budeme málokdy moci žádat od jezdeckého dělostřelectva činnost proti tankům a obrněným autům. Bude tedy třeba jiného technického opatření proti nájezdům obrněných aut a tanků.

Zahajovací boj.

Zahajovací boj jako pokračování v zjednání dotyku je zpravidla základem pro definitivní rozhodnutí velitele vyšší jednotky. Zahajovacím bojem má se objasnit situace, odkrýt skutečná nepřátelská sestava hlavního odporu a takto usnadnit útok hlavních vojsk.

Jde o doby tí vhodného terénu a pozorovaten.

Charakteristika tohoto boje je, že se zasadí do boje co největší počet dělostřelectva.

Palba dělostřelectva musí být mohutná a včas na místě, a proto bude potřebí centrálního velení.

Při zahajovacím boji lze očekávat, že nepřítel využít případně času k rychlému přechodnému zesílení svých postavení pozemními pracemi, možná též překážkami umělými. Úkolem jezdeckého dělostřelectva při

zahajovacím boji bude: působit soustředěně na důležitá místa hlavního odporu, ničit překážky, umlčovat nepřátelské dělostřelectvo a kulometná palebná stanoviště, blízká ochrana proti obrněným vozidlům a jejich protiútokům. Jezdecké dělostřelectvo bude tedy musit vyhovět úkolům přímé podpory a všeobecné činnosti.

Útočná vozba bude musit převzít několik úloh, hlavně však úlohu ničení překážek, poněvadž jezdecké dělostřelectvo početně na to nestačí.

Aby jezdecké dělostřelectvo mohlo požadavkům vyhovět, bude třeba pamatovat na správnou volbu palebných postavení a pozorovaten.

S výhodou se uplatní rozmístění celého oddílu po četách, čímž se dosáhne lepšího využití bočných paleb a klamání nepřítele — ovšem je třeba tyto čtyři vybavit dostatečným počtem střeliva a spojovacím materiálem.

Bylo-li v době zjednání dotyku velení dělostřelectva již částečně centralisováno, může velitel oddílu vydat potřebné další rozkazy na základě došlých zpráv během této doby. Rozkazy se budou týkat hlavně stavby telefonního vedení, rozvrhu (plánu) paleb, organizace pozorování, zastřelování, zásobování střelivem. Je výhodné, aby velitel oddílu vyšel velitelům baterií vstříc stavbou telefonního vedení vlastním materiálem a personálem, aby takto byla doba pro přípravné práce co nejkratší.

Udávání cílů a řízení palby.

Velitel oddílu za pohyblivého boje málokdy bude znát přesně palebné postavení svých dělostřeleckých jednotek, a proto nebude moci zpravidla přímo udávat úhlové odchylky na cíle. Udávání cílů bude však moci provést souřadnicemi nebo naznačit směr palbou jedné jednotky, která jest jemu nejbližší. Zahájení soustředěné palby bude možné nejlépe naříditi časově podle hodin nebo výstřelem rakety na stanovišti velitele oddílu.

Útok.

Zjištěním předního okraje hlavního odporu nepřítele nebo zjištěním jeho hlavních sil bude zpravidla úloha jezdeckva ukončena a zahájí činnost pěchota.

Jezdeckvo bude pohyblivou zálohou pro další úkoly, které se během boje vyskytnou.

Na jaké úkoly musí být jezdeckvo připraveno?

1. Útok se podaří — nepřítel ustupuje.

Bude to jezdeckvo, které velitel nasadí k využití úspěchu a pronásledování. V tom případě bude jezdeckého dělostřelectva potřeby, aby pomáhalo zdolat místa odporů a společně s jezdeckvem razilo cestu pro rychlý postup pěchoty. Podle způsobu provádění ústupové akce nepřítele a podle všeobecných zásad ústupových akcí vůbec, nelze mluvit o nějakém centrálním velení. Při pronásledování se použije zpravidla tolik dělostřelectva, kolik můžeme spolehlivě zásobovat střelivem. Jezdeckvo bude tedy mnohdy odkázáno na své vlastní palebné prostředky, které se mohou snadněji v rozvráceném terénu pohybovat. Velitel vyšší jezdecké jednotky bude musit pamatovati na přiděl jezdecké ženijní roty, která co nejrychleji upraví komunikace, hlavně mosty, a takto umožní dělostřelectvu následovat jezdeckvo.

Cíle, které se pro dělostřelectvo během pronásledování objeví, budou zpravidla pohyblivé s větší nebo menší rychlostí než OA., dále kulometná palebná stanoviště a menší části dělostřelectva. Zásadou je, pronásledovat nepřítele co nejdále, bez ohledu na souseda, stále zůstat nepříteli v patách, stále jej napadat mohutnou palbou rychle se pohybujícího dělostřelectva, a to přímou střelbou.

Především dáme jednotkám, které provádějí pronásledování, úplně čtyři dělostřelectva pod velením velitele baterií k dispozici jako doprovodné dělostřelectvo. Muniční vozy nepochodují ihned s počety nebo četami, nýbrž vytvoříme jakýsi muniční sled, poněvadž by při rychlém pohybu jenom překážely a pohyb brzdily. Pohyb druhých čet, u kterých zůstanou I. důstojníci, řídí velitel oddílu a může takto třeba okamžitě zasáhnout větším počtem děl v prospěch určité jednotky.

Přidělit jednotkám jen jedno dělo jako doprovodné se nikdy neosvědčí. V pohybu, kdy každou chvíli třeba být připraven na překvapení, je potřeba, abychom měli stále zajištěnou palbu v prvním a v druhém sledu, to znamená, že se četa musí přemisťovat po dělech podle situace, a to na vzdálenost působnosti kulometu, tedy 1. dělo asi 1000 až 1500 m a druhé dělo asi 2000 až 3000 m za prvním sledem pronásledující jednotky.

*

2. Útok se nepodaří, vlastní jednotky zaujmou obranu.

V tom případě půjde vyššímu veliteli o získání času pro novou organizaci — přeskupení vojska k další akci.

Ukolem jezdeckta bude, chránit boky vlastní sestavy a být připraveno při nové akci ohrožovat bok a týl nepřítele. Bude to jednak akce přechodné obrany, jednak samostatná akce útočná, spojená s velkými a rychlými přesuny, akce vedená soustředěně, využitím mohutnosti palebných prostředků.

Pravděpodobně si ponechá velitel vyšší jezdecké jednotky své dělostřelectvo v rukou, aby s ním projevil úsilí obchvatného manévru nebo těžiště přechodné obrany. Jezdecké dělostřelectvo bude musit vykonávat úkol jak přímé podpory, tak všeobecné činnosti, což vyžaduje centrálního vedení. Důležitou otázkou se stává nepřetržitě zásobování střelivem a je spolurozhodující k stanovení hodiny pro vyrazení k dalšímu útoku.

*

3. Útok se nepodaří, vlastní vojsko ustupuje buď dobrovolně, na rozkaz vyššího velitele, nebo provádí vnucenou ústupovou akci.

Při ústupové akci bude vždy úkolem jezdeckta umožnit pěchotě od-poutání od nepřítele a zdržovat jej tak dlouho, až se vlastní pěchota znovu na nové pozici zachytí a připraví k dalšímu odporu.

Hlavní zásady každé ústupové akce jsou: vést boj pro získání času a zdržovat nepřítele.

Ústupová akce musí být též předvídaná a organizována. Musíme zvykat též možnostem neúspěchu, ale nesmíme nikdy tvrdit, že ústupem je bitva prohrána.

Jest jisté, že provádění ústupové akce je způsob boje jedním z nej-těžších a vyžaduje iniciativy, samostatného jednání každého jednotlivce,

velmi dobré zpravodajské služby a souhry — chtěl bych říci — myšlenkové spolupráce velitelů všech stupňů.

Charakteristikou použití dělostřelectva při ústupové akci je decentralisace.

Úkolem jezdeckého dělostřelectva bude, podporovat vlastní jezdecktvo dalekou palbou na cíle rychle se pohybující a na útočící nepřátelské jednotky, doprovázené tanky neb obrněnými auty.

Spolupráce s jezdecktvem, tedy nejužší styk a spojení s dělostřelectvem je podmínkou pro udržení souladu v ústupovém boji. Velitelé dělostřeleckých jednotek musí být dopodrobna informováni o zamyšleném provedení ústupové akce — manévru — jak časového, tak prostorového, aby mohli usměrnit a předvídat činnost svých orgánů (průzkum, organizace velení a zásobování).

Ústupová akce vyžaduje velitele pevné vůle, ocelových nervů, iniciativního, statečného a sebeobětovného.

Nejtěžším momentem je poznat správný čas pro odpoutání — opuštění postavení. Velitel jezdecktva a velitel dělostřelecké jednotky musí být blízko sebe na dobré pozorovatelně, aby mohli hlavně podle vlastního pozorování posoudit situaci a podle toho se rozhodnout. Zpravidla bude smluvené znamení rozkazem k dalšímu pohybu.

Obrana.

Použití jezdecktva v obraně bude toliko jen přechodné na kratší dobu, buď jako samostatná vyšší jednotka anebo jako jednotka včleněná ve svazu operující armády. V obou případech půjde vždy o získání času do vystřídání jednotkami pěšími.

Světová válka dosvědčila, že jezdecktvo zasažené v obraně je více méně pro další potřebu ztraceno a nenahraditelné. Proto bude obrana v pravém smyslu slova jen výjimkou.

Úkoly jezdeckého dělostřelectva budou tytéž jako normálního dělostřelectva divisiho, t. j. přímá podpora s vyhrazenou částicí pro všeobecnou činnost, není-li vyšší jezdecká jednotka ve svazu.

★

Pokusil jsem se nastínit zásady v použití jezdeckého dělostřelectva v různých fázích boje ve spolupráci s jezdecktvem a dát takto podnět k dalším úvahám.

Od roku 1914 do dnešního dne nebyly získány zvláštní zkušenosti v použití jezdeckého dělostřelectva. Naše předpisy se o jezdeckém dělostřelectvu vůbec nezmiňují.

Myslím, že není potřebí ještě dále dokazovat, že vyšší jezdecká jednotka a jezdecktvo vůbec potřebuje svého dělostřelectva, a to specializovaného.

Jezdecké dělostřelectvo musí být s to následovat jezdecktvo pohybem a palbou. Charakteristikou boje jezdecktva je pohyb spojený se správným a rychlým použitím mohutnosti palebných prostředků. Proto musí být jezdecké dělostřelectvo pohyblivé ve vyšší míře než normální polní dělostřelectvo.

Jezdecké dělostřelectvo bude zpravidla podporovat jezdecktvo na širokých frontách.

Chceme-li dosáhnout úspěchu, musíme jednotku dostatečně vybavit všemi prostředky.

V předešlých úvahách můžeme konstatovat, že na jezdecké dělostřelectvo budou kladeny velké požadavky, na které podle mého názoru početně podle nynější organisace nestačí. Podle mého názoru je třeba počítat pro každý jezdecký pluk jeden oddíl o 3 bat. po 4 dělech, a to hipomobilní, pro jezdeckou brigádu alespoň jeden oddíl autom. ráže 10 až 15 cm.

Zbrání dělostřelectva je střela.

Spotřeba střeliva bude u jezdeckého dělostřelectva mnohem větší vzhledem k způsobu provádění paléb skoro vždy na větší pásmo na širokých frontách a při stále rychle se měnících situacích. Proto je třeba jezdecké dělostřelectvo vybavit větším počtem střeliva než divisní dělostřelectvo.

Vzhledem k velkým přesunům a použití jezdeckta na širokých frontách nebude moci 2. sled muniční jezdecké dělostřelectvo sledovat, bude tedy třeba tento muniční sled automobilisovat. Totéž se týká i trénu.

Útočný duch jezdeckta musí být též pěstován u jezdeckého dělostřelectva. Jezdecký dělostřelec bude více odkázán na vlastní iniciativní a samostatné jednání.

Jezdecký dělostřelec nesmí zapomenout na své určení, t. j. být spolehlivým a obětovným poradcem a spolupracovníkem jezdeckta. To vyžaduje znát co nejdůkladněji jezdeckou zbraň a její způsob boje.

Ovšem jezdecký dělostřelec nesmí zapomenout, že je dělostřelcem, to znamená, že má a musí ovládat dokonale svou zbraň.

Zkušenosti musíme získat sami, a to vyžaduje důkladnosti a přesnosti ve vykonávání našich povinností.

Oprava. V čís. 4. Vojenských rozhledů (Jezdecké rozhledy) na str. 574 (54) třeba opravit v nadpise článku brig. gen. Frant. Kryštofa místo „předvojový“ „přezvědný“ oddíl.